

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВП. НУБП «БЕРЕЖАНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТУ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «КОМ'ЮНІТІ ПЛЮС»

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

**Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

(21-22 листопада 2024, Запоріжжя)

м. Запоріжжя, Україна

2024

УДК 330.34(477):316.3:005.21(062.552)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького (протокол № 7 від 24 грудня 2024 року).

Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21-22 листопада 2024 року, м. Запоріжжя. 2024. – 278 с.

Збірник містить матеріали учасників IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення», що спрямовані на розвиток наукових ідей та формування ефективних механізмів управління на державному, регіональному рівнях та у бізнес-середовищі в умовах інноваційних змін в економіці.

УДК 330.34(477):316.3:005.21(062.552)
© МДПУ, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 МЕНЕДЖМЕНТ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ.....	8
Герчанівська С.В. ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
Диха М.В., Диха В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН.....	11
Захарова Н.Ю., Єременко О.О. АДАПТАЦІЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ДО ПОСТІЙНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	15
Захарова Н.Ю., Бутенко К.О., Новаторова П.О., Мазуров Р.Г. УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	19
Захарова Н.Ю., Грошовий О.В. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ЗМІН.....	23
Захарова Н.Ю., Єлагіна І.В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ У КОЛЕКТИВІ ПІДПРИЄМСТВА.....	28
Захарова Н.Ю., Ноздрань О.В. ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	33
Лісняк Г.Г. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ.....	38
Намлієва Н.В., Кашніков М.В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	41
Намлієва Н.В., Крот Т.С. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	45
Намлієва Н.В., Фурін І.М. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ: ПРИНЦИПИ ТА МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ.....	49
Павленко Л.Л., Павленко М.Г. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ГАЛУЗІ: ПРИНЦИПИ ТА СТРАТЕГІЇ.....	53
Павленко О.М., Романів Є.В., Височин Є.Р. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ: ВІД ВИНИКНЕННЯ ДО ВИРІШЕННЯ.....	56
Пилипенко К.А., Рунчева Н.В., Колеснікова Анна LA TOUR D'ARGENT PARIS (СРІБНА ВЕЖА) КУЛЬТУРНИЙ СИМВОЛ ПАРИЖУ.....	59
Романюк І.А., Бабко Н.М. ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	63
Сокіл О.Г. ІНТЕГРАЛЬНИЙ ІНДЕКС ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	66
Судомир С.М. ФОРМУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	71
Чкан І.О. РОЗВИТОК ТА НОВАЦІЇ ФІНТЕХ-ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	75
Чкан І.О., Завгородня О.А. УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ БАНКУ.....	78
Чкан І.О., Скиба С.І. ПЕРЕВАГИ ВІДКРИТОГО БАНКІНГУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ.....	81
Шумінська О.Б. ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА.....	84
Щебликіна З.В., Аніщенко І.М. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ.....	88
Щебликіна З.В., Зарецький Р.Д. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	93
Щебликіна І.О., Щебликіна З.В. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	96
Щебликіна З.В., Мельніченко Я.С. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	101
Щебликіна З.В., Підгаєцька Т.О. РОЛЬ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	107

*Щебликіна І.О.,
кандидатка економічних наук, доцентка
Запорізький національний університет
м., Запоріжжя
Щебликіна З.В.
старша викладачка,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького
м. Запоріжжя*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансове забезпечення є однією з ключових передумов ефективного функціонування виробничих підприємств.

Операційний менеджмент має низку специфічних особливостей, які обумовлюються характером операційних процесів, ресурсами, що використовуються, а також цілями, яких прагнуть досягти організації. [1, с. 4]

Операційні підсистеми, такі як забезпечуюча, переробна, планування і контролю, забезпечують безперебійний хід виробничих процесів, проте їх ефективність прямо залежить від раціонального розподілу та управління фінансовими ресурсами.

У сучасних умовах конкуренції підприємства змушені шукати оптимальні підходи до фінансування кожної з цих підсистем, інтегруючи їх у загальну фінансову стратегію.

Обов'язковою умовою забезпечення запланованого чи бажаного рівня ефективності виробництва є постійний моніторинг плину виробничих процесів, витрачання ресурсів, виконання замовлень споживачів, фінансового стану підприємства і підсумкових показників економічної ефективності діяльності. [2, с. 401]

Операційні підсистеми підприємства — це сукупність структурних елементів, які забезпечують виконання виробничих завдань.

На рис.1 зображено операційні підсистеми

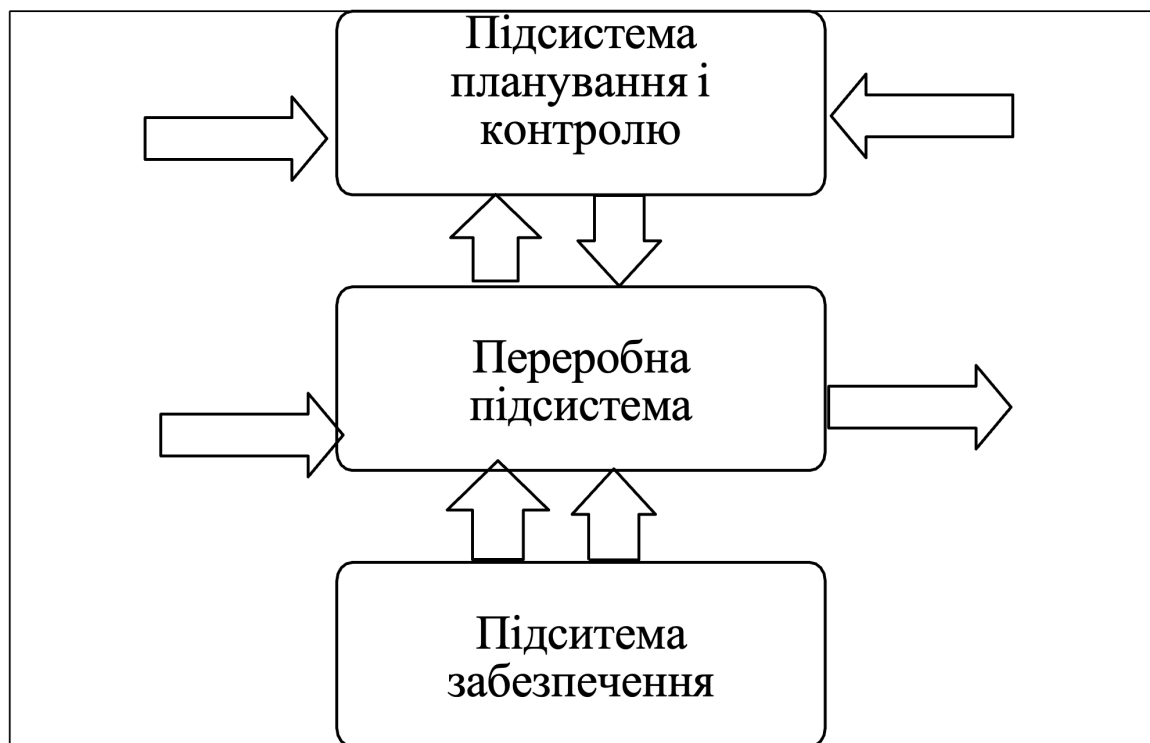

Рис.1 Операційна система та її підсистеми [3, с. 100]

До основних підсистем належать:

- Забезпечуюча підсистема, яка відповідає за постачання сировини, матеріалів та інших ресурсів.
- Переробна підсистема, яка реалізує трансформацію ресурсів у готову продукцію.
- Підсистема планування і контролю, що забезпечує координацію, моніторинг і оцінку виробничих процесів.

Фінансове забезпечення операційних підсистем включає процеси планування, розподілу, використання та контролю фінансових ресурсів.

Основними цілями є:

- забезпечення безперебійного функціонування підсистем;
- мінімізація витрат;
- підтримка стійкості підприємства у випадках ринкових коливань.

Головними джерелами фінансування є:

1. Власний капітал підприємства.
2. Позикові кошти (банківські кредити, лізинг, облігації).
3. Державна підтримка або гранти (для стратегічних галузей).

Завдання забезпечуючої підсистеми - закупівля сировини, матеріалів, інструментів та інших виробничих ресурсів. Її фінансове забезпечення відіграє вирішальну роль у стабільності виробничого процесу.

Основні фінансові аспекти:

1. Формування бюджету на закупівлю ресурсів:

- Попереднє визначення потреби у матеріалах.
- Використання електронних тендерів для пошуку постачальників із конкурентними цінами.

- Оцінка ринкових цін і укладення договорів із постачальниками.

2. Оптимізація витрат на зберігання та транспортування:

- Використання методів Just-in-Time (точно вчасно) для зниження витрат на складування.

- Логістичне планування для зменшення транспортних витрат.

3. Фінансові інструменти забезпечення:

- Лізинг обладнання для зниження початкових інвестицій.

- Короткострокові кредити для закупівлі матеріалів у великих обсягах.

Переробна підсистема — це центр операційної діяльності, де відбувається перетворення сировини і матеріалів у продукцію, готову для реалізації.

Основні аспекти фінансування:

1. Витрати на виробництво:

- Заробітна плата виробничого персоналу.
- Енергетичні витрати та амортизація обладнання.
- Витрати на ремонт і технічне обслуговування.

2. Інвестиції у модернізацію:

- Фінансування придбання нових технологій для підвищення продуктивності.
- Інвестувати в енергоефективне обладнання та автоматизацію виробничих процесів.

- Упровадження автоматизованих систем управління виробництвом (MES-системи).

3. Оптимізація фінансових потоків:

- Використання методу повного поглинання витрат (Full Costing) для оцінки вартості продукції.

- Використовувати методи Lean Manufacturing для зниження витрат на виробництво.

- Застосування ABC-аналізу для визначення пріоритетних напрямків витрат.

Планування і контроль є інструментами координації діяльності інших підсистем та управління фінансовими ресурсами.

Фінансові аспекти:

1. Інвестиції в IT-системи:

- Використання ERP-систем для інтеграції операційних і фінансових процесів.

- Впровадження автоматизованих систем фінансового контролю.

2. Підготовка персоналу:

- Фінансування навчання співробітників з метою підвищення їх компетенцій у плануванні витрат та оцінці ризиків.

3. Контролінг і бюджетування:

- Формування операційного бюджету.

- Моніторинг відхилень фактичних витрат від планових показників.

- Встановлення чітких KPI (ключові показники ефективності) для оцінки продуктивності кожної підсистеми.

- Регулярне проведення аудиту фінансових процесів і розробка звіту про ефективність використання коштів

Обов'язковою умовою має бути взаємозв'язок між підсистемами та інтегроване фінансове забезпечення

Взаємозалежність підсистем ґрунтується на наступному:

- Забезпечуюча підсистема створює передумови для роботи переробної підсистеми.

- Планування і контроль координують використання ресурсів між усіма підсистемами.

Інтегроване фінансове забезпечення передбачає:

- Використання єдиного бюджету, що охоплює всі підсистеми.

- Застосування методів cash flow management для управління фінансовими потоками.

- Використання програмних продуктів, що дозволяють синхронізувати закупівлі, виробництво та контроль за витратами.

Таким чином, фінансове забезпечення операційних підсистем є ключовим чинником забезпечення стабільної роботи підприємства.

Інтегрований підхід до управління фінансами підвищує ефективність використання ресурсів та мінімізує ризики, пов'язані з фінансовими втратами.

Модернізація виробничих процесів через інвестиції у цифровізацію забезпечує підприємству конкурентні переваги на ринку.

Список використаних джерел:

1. Грідін О.В., Заїка С.О., Сагачко Ю.М. Операційний менеджмент у контексті застосування сучасних аналітичних інструментів до ухвалення управлінських рішень.

Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. № 4 (13) С. 3-10

2. Щєбликіна І. О., Грибова Д. В. Основи менеджменту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 480 с.

3. Л. Балаш, О. Лисюк, А. Саміло, О. Ковальчук Операційний менеджмент Частина 1 : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2023. 194 с.